

Voetgangersbrevet Groene veter

(Kinderen 8 tot 10 jaar)

IK HAAL HET VOETGANGERSBREVET « GROENE VETER »

DEFENINGEN OM TE
DOEN OP STRAAT

BRUSSEL MOBILITEIT

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

GOODPLANET.be

INHOUD

P. 3

Introductie van het project

P. 5

Mijn plaats als voetganger

P. 13

Ik leer als voetganger
omgaan met het verkeer

INTRODUCTIE VAN HET PROJECT

Stap je vaak in de stad? Doe je dat soms alleen? Dit jaar zal je samen met je klasgenootjes het Voetgangersbrevet halen. Daarmee kan je tonen dat je als voetganger vlot overweg kan met alle situaties in het verkeer!

Het is niet altijd eenvoudig om een voorbeeldige voetganger te zijn. Je moet er wel wat voor kunnen. Gelukkig kan je sommige situaties eenvoudig oefenen. Het helpt bijvoorbeeld als je een aantal verkeersregels kent, of als je gevaarlijke situaties herkent. Ook is het handig om te weten hoe je als voetganger moet reageren in gevaarlijke situaties. We bekijken hoe je best kan reageren, of hoe je de reactie van andere mensen kan inschatten.

Dat is natuurlijk veel informatie. Maar het is echt de moeite waard. **Want stappen is leuk en heel gezond!**

Onderweg kan je praten met je vrienden, of genieten van de frisse lucht. Stappen geeft ook een gevoel van vrijheid. En stappen is natuurlijk goed voor het milieu, want het is niet vervuilend!

Wil je graag het Voetgangersbrevet halen? Dan kan je deze oefeningen doen op school, in de klas, op de speelplaats en op straat. Vertel gerust ook je ouders over dit boekje en nodig ze uit om samen te oefenen!

In dit boekje leer je veilig te wandelen en oversteken in het verkeer. We geven zoveel mogelijk tips, die je herkent aan deze figuurtjes:

MIJN PLAATS ALS VOETGANGER

1. Wie of wat is EEN VOETGANGER?

Personen die zich te voet verplaatsen:

Kinderen

Adolescenten of tieners

Volwassenen

Ouderen

Ook heel wat andere mensen zijn voetgangers, omdat ze zich op dezelfde plaatsen bewegen als voetgangers:

Mensen die naar muziek luisteren

Ouders met een kinderwagen

Skateboarders

Fietsers jonger dan 10 jaar

Kinderen

Mensen die met een fiets in
de hand lopen

Joggers

Bezorgers van pakjes of maaltijden

Mensen met een motorische beperking

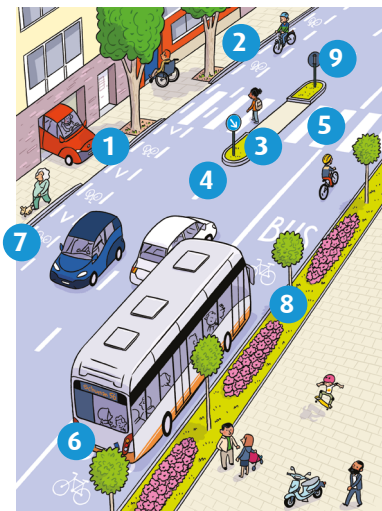
Slechtzienden en blinden

We zijn allemaal voetgangers!

2. Wat is een publieke ruimte?

De straat is een openbare of publieke ruimte. Dat wil zeggen dat ze toegankelijk is voor iedereen. We delen de straat met veel andere weggebruikers. Denk aan andere voetgangers, fietsen, steps, auto's ...

1	Uitrit van een garage	6	Busstrook
2	Stoeprand	7	Fietspad
3	Verkeerseiland	8	Berm
4	Rijbaan	9	Verkeersborden
5	Zebepad		

→ Waar stappen voetgangers?

Voetgangers bevinden zich in de openbare of publieke ruimte. Daar bewegen ze zich van de ene plaats naar de andere. Ze stappen op het voetpad of de stoep. Op het zebrapad steken ze straat over. Als ik uit een auto stap, ben ik meteen een voetganger!

Ik kijk altijd naar links en naar rechts wanneer ik de deur van de auto open. Zo vermijd ik ongevallen! Instappen en uitstappen doe ik altijd langs de kant van de stoep.

→ Andere gebruikers van de stoep of het voetpad:

Op het voetpad zie ik soms fietsen, scooters, hoverboards, steps ... Zij mogen op het voetpad rijden als hun snelheid niet hoger is dan hun snelheid als voetganger. Als ze sneller willen gaan, moeten ze dat doen op het fietspad of de rijbaan!

3. Wat is een VOETGANGERSZONE?

Voetgangerszones zijn zones die speciaal bestemd zijn voor voetgangers. Ik kan ze herkennen aan dit verkeersbord:

In deze voetgangerszones is geen scheiding tussen het voetpad en de weg. Ik voel me er veilig, maar ben steeds toch voorzichtig!

→ Wat is een woonerf?

Als ik dit bord zie in een straat, is de maximumsnelheid 20 kilometer per uur. Voetgangers mogen overal op straat lopen of spelen. Automobilisten moeten hier goed uitkijken voor voetgangers!

4. Wat is een schoolstraat?

Schoolstraten zijn straten waar geen motorvoertuigen (zoals auto's of bromfietsen) mogen rijden bij het begin en aan het einde van de schooldag. Er zijn enkele uitzonderingen: straatbewoners, ambulances, politie en voertuigen met een speciale vergunning. Deze voertuigen moeten dan heel traag of stapvoets rijden.

5. Wat is een fietspad?

Het gedeelte van de straat dat bestemd is voor fietsers en sommige bromfietsen.

Dit verkeersbord betekent dat je mag op het fietspad wandelen als het voetpad onderbroken is, of als er geen voetpad is.

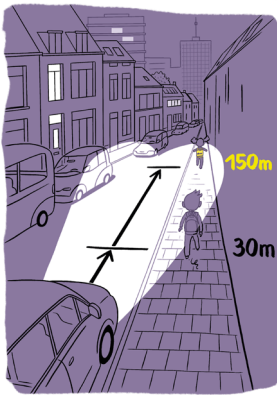
Je kan ook dit bord tegenkomen. Fietsers en voetgangers verplaatsen zich hier op dezelfde weg naast elkaar.

IK LEER ALS VOETGANGER OMGAAN MET HET VERKEER

1. Veiligheidsregels voor voetgangers?

- Ik moet straatgeluid altijd kunnen horen, ook als ik naar muziek luister!
- Ik kijk goed om me heen en let op borden, verkeerslichten, bomen, andere voetgangers, voertuigen...
- Ik luister goed naar alle geluiden om je heen. Auto's hoor je vaak voor je ze ziet. Let op voor de voertuigen die je niet hoort aankomen zoals een step of een tram.
- Probeer om gezien te worden, zeker als het donker is. Draag kleren met een lichte kleur, liefst met reflecterende stroken.

2. Veiligheidsregels voor voetgangers op het voetpad:

- Als er een voetpad is, ben je verplicht om dat te gebruiken als voetganger.
- Stap zo ver mogelijk van de rijbaan, zo dicht mogelijk bij de huizen. Op de stoeprand stappen is geen goed idee. Als je uitglijdt of valt, loop je het risico op een ernstig ongeluk.
- Opgelet voor auto's die onverwacht een garage of oprit verlaten. Wacht even en geef ze voorrang, dat is altijd veiliger.
- Op een smal voetpad wandel je best in een rij achter elkaar, in plaats van naast elkaar.
- Hardlopen of joggen op het trottoir is toegestaan. Maar let op de andere mensen en blijf zo dicht mogelijk bij de huizen. Vergeet niet om te stoppen bij een zebraapad!

2.1. Ik leer omgaan met obstakels op het voetpad:

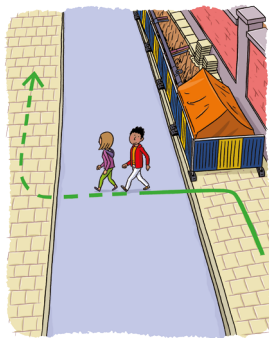
Als er op het voetpad iets in de weg staat, probeer ik toch op de stoep te blijven bij het passeren van de hindernis. Dat doe ik best langs de huizenkant!

Als obstakels de volledige stoep versperren en ik niet kan passeren, doe ik het volgende:

- Ik stop vóór het obstakel en stap naar de stoeprand.
- Ik kijk of er geen voertuig aankomt.
- Ik ga om het obstakel heen zonder te lang op de straat te stappen.

- Is de stoep over een langere afstand versperd? Dan steek ik over.

Opgeliet: Als ik een zebra-pad zie (zelfs in de verte), keer ik terug daarheen om veilig over te steken.

Als er een omleiding is, volg ik die.

3. Veiligheidsregels bij het oversteken

- Ik steek altijd de straat over op een zebrapad, als er één in de buurt is. Dat is veiliger, omdat bestuurders zich in de buurt van een zebrapad verwachten aan overstekende voetgangers.
- Ik heb als voetganger voorrang op het zebrapad. Maar maar dat betekent niet dat mij niets kan overkomen, ik moet steeds alert blijven.
- Ik kan op de rijbaan oversteken als ik geen zebrapad zie. Hier ben ik extra voorzichtig, want bestuurders verwachten zich niet aan overstekende voetgangers.
- Ik kies plaats waar ik van ver goed zichtbaar ben voor bestuurders en waar ik zelf van een afstand kan zien, aan beide zijden.
- Ik steek niet over in een bocht, net na een bocht of op een steile helling. Ik ben niet goed zichtbaar op deze plaatsen.
- Voor het oversteken stop ik altijd vóór de stoeprand.

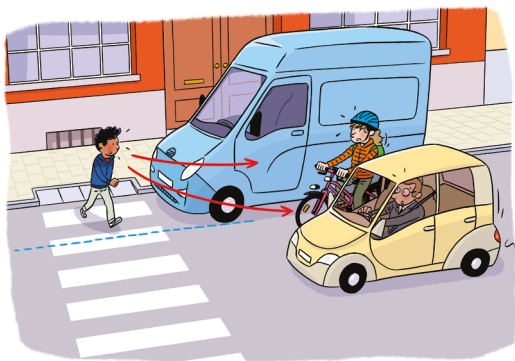
Zo kan ik me beter concentreren en rondkijken.

- Voor het oversteken kijk en luister ik aandachtig of er voertuigen naderen. Ik kijk eerst naar links (het verkeer is het dichtst bij mij) en dan naar rechts, dan kijk ik weer naar links. Als er een voertuig nadert, doe ik teken met mijn hand en ik kijk of de bestuurder me heeft gezien. Ik controleer of er geen ander voertuig van de andere kant komt. Tenslotte kijk ik of de stilstaande auto niet wordt ingehaald door een ander voertuig.
- Ik steek de straat enkel over als er geen rijdende voertuigen meer zijn, of als ze stilstaan.
- Ik steek recht over zonder te lopen.
- Tijdens het oversteken blijf ik alert: ik kijk om me heen of er geen andere voertuigen naderen.

3.1. Ik leer een straat over te steken zonder kruispunt in de buurt

Ik leer om een straat over te steken op een zebrapad met hindernissen

Als er een vrachtwagen, bestelwagen of grote auto's vlak naast het zebrapad staat, kan ik vanop de stoep niet goed links en rechts kijken. Ook de bestuurders kunnen mij niet zien. Ik stap het zebrapad op en beweeg me langzaam vooruit. Zo kan ik zien of er voertuigen naderen. Ik stop aan de rand van het grote, geparkeerde voertuig en kijk verder. Want daarachter kan een andere auto, een motor, een fiets of ander voertuig verborgen zijn.

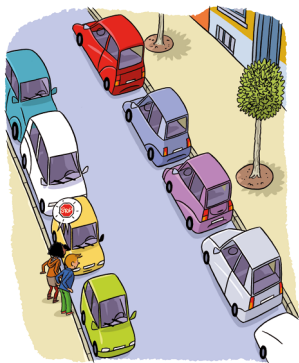

Ik leer over te steken in een straat zonder zebrapad:

- Is er een plaats waar ik de voertuigen goed kan zien aankomen? Dan steek ik daar over:
 - Niet in een bocht of net na een bocht.
 - Niet op een steile helling.
 - Niet te dicht bij geparkeerde auto's of waar ik niet goed kan zien door een obstakel (bijv. struiken, bomen).
- Ik stop vóór de stoeprand of stap naar voren als het nodig is.
- Ik kijk meermaals naar links en naar rechts om te zien of er voertuigen aankomen.
- Ik steek over terwijl ik naar links en naar rechts blijf kijken.

Ik leer om over te steken tussen geparkeerde auto's (alleen als ik niet anders kan):

- Heb ik geen andere keuze dan tussen geparkeerde auto's over te steken? Dan stop ik vóór de stoeprand.
- Ik steek nooit over dicht bij een voertuig dat gaat vertrekken.
- Ik stap vooruit zodat ik de voertuigen goed kan zien aankomen.
- Ik kijk meermaals naar links en naar rechts om te zien of er voertuigen aankomen.
- Ik steek over terwijl ik naar links en naar rechts blijf kijken.

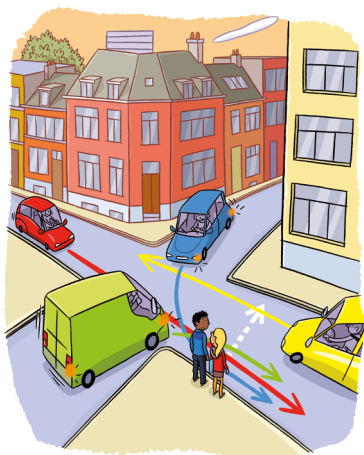

3.2. Ik leer om over te steken aan een kruispunt

Ik steek een kruispunt over zonder verkeerslichten:

Op een kruispunt naderen voertuigen van verschillende kanten. Ik kijk en luister aandachtig naar het naderende verkeer. Dit doe ik altijd bij het oversteken:

- Ik stop altijd vóór de stoeprand.
- Ik kijk Ik kijk meermaals naar links, naar rechts, voor en achter mij of er voertuigen aankomen..
- Ik steek over terwijl ik goed in alle richtingen blijf kijken.

Ik steek over aan een voetgangerslicht:

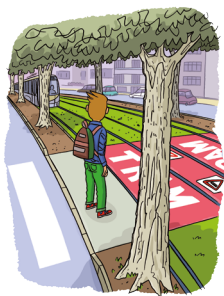
- Ik stop altijd vóór de stoeprand.
- Ik steek alleen over als het licht (manneltje) op groen staat.
- Staat het licht op groen? Ik controleer of alle voertuigen dicht bij mij gestopt zijn. Dan steek ik over.
- Ik steek over terwijl ik goed in alle richtingen blijf kijken.
- Springt het licht op rood terwijl ik oversteek? Ik steek verder over zonder te treuzelen.

Een noodvoertuig (politie, ambulance...) zou door een rood stoplicht kunnen rijden. Als ik er één zie of hoor aankomen, wacht ik op de stoep.

4. Veiligheidsregels voor het openbaar vervoer

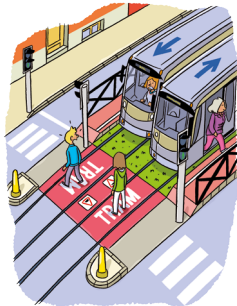
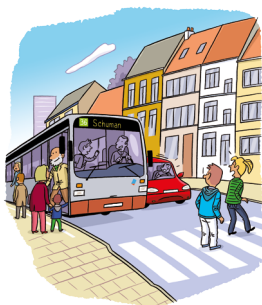
- Ik steek niet over in de buurt van een tram of bus (behalve als ik geen andere keuze heb).
- Ik wacht met oversteken tot de bus of de tram is vertrokken. Dan heb ik een veel beter zicht op de straat en het verkeer.
- Sommige trams en bussen maken weinig geluid. Goed luisteren is de boodschap!

4.1. Ik leer oversteken vlak bij een tram of bus

- Aan een halte blijf ik achter de veiligheidslijn. Anders loop ik het risico om door een tram of een bus aangereden te worden.
- Moet ik dicht bij een stilstaande bus of tram oversteken? Ik kijk of er geen voertuig van de andere kant komt.

- Moet ik dicht bij een stilstaande bus of tram oversteken? Ik kijk of er geen voertuig wil inhalen.
- De tram heeft altijd voorrang, zelfs als ik oversteek op een zebraapad.
- Komt er een tram? Ik wacht tot hij voorbij is, ook al is hij ver weg.
- De busstrook is een deel van de straat: ik stop voor ik hem oversteek.
- Ik steek altijd over op het zebraapad, ook al staat mijn bus/tram op het punt te vertrekken.

Vraag altijd een volwassene of hij of zij denkt dat je al deze manoeuvres kunt doen. Best oefen ik eerst even met hen.

VOETGANGERS BREVET BREVET VOETGANGERS?

In het kader van het project Voetgangersbrevet 'Gele veter' (1e jaar LO) en 'Groene veter' (4e jaar LO) werden enkele **pedagogische video's** gerealiseerd. Ze illustreren de basis-veiligheidsregels die kinderen leren hoe zich te voet op straat te verplaatsen. De video's zijn bestemd voor ouders, opvoeders, kinderen en leerkrachten. Ze werden gerealiseerd door GoodPlanet, met de steun van Brussel Mobiliteit.

Ontdek de filmpjes via deze link:

<https://www.goodplanet.be/nl/voetgangersbrevet-groene-veter/>

Opdrachtgever:

Brussel Mobiliteit – Gewestelijke Overheidsdienst Brussel.

Redactie en coördinatie:

Ontworpen tussen 2014 en 2021: Anne-Valérie De Barba, Cel Jongeren, BIVV & GoodPlanet
Bijgewerkt door Goodplanet in 2022.

Illustraties:

Frédéric Thiry

Lay-out:

Canopée Studio

Deze brochure is gratis downloadbaar op de website:

www.goodplanet.be

Ook in het Frans verkrijgbaar.

D/2021/11.632/1

U.V. : GOB - Brussel Mobiliteit - Camille Thiry - Sint-Lazarusplein, 2 - 1035 Brussel

BRUSSEL MOBILITEIT

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

GOODPLANET.be